

ת נ "ך

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית מרכיב 70% מן הרמה הרגילה

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(28×2)	—	56 נקודות
פרק שני	—	נושאי חובה	—	(8×3)	—	24 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי ההרחבה	—	(8×1)	—	8 נקודות
פרק רביעי	—	קטע שלא נלמד	—	(4×3)	—	<u>12 נקודות</u>
				סה"כ	—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.
(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — היסטוריוגרפיה ונבואה (56 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3.

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (12 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 8 נקודות).

(לכל שאלה — 28 נקודות)

1. קרא מלכים א, י"ט, 1-18.

ויגד אחאב

א

לְאִיזָבֵל אֶת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵיוּ וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר הָרַג אֶת־
ב כָּל־הַנְּבִיאִים בַּחֶרֶב: וַתִּשְׁלַח אִיזָבֵל מְלָאךְ אֶל־אֱלֹהֵיוּ לֵאמֹר

כֹּה־יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסֶפֶן כִּי־כַעַת מַחֵר אֲשִׁים אֶת־נַפְשְׁךָ
ג בְּנֶפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם: וַיֵּרָא וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל־נַפְשׁוֹ וַיָּבֵא בָּאֵר שֶׁבַע

ד אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּנִּחַ אֶת־נַעֲרֹ שֵׁם: וְהוּא־הֵלֶךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם
וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֶתֶם אַחַת וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לְמוֹת וַיֹּאמֶר

אחד

ה רֵב עֲתָה הֵּהָּ קַח נַפְשִׁי כִּי לֹא־טוֹב אֲנִכִּי מֵאֲבֹתִי: וַיִּשְׁכַּב
וַיִּישָׁן תַּחַת רֶתֶם אֶחָד וְהִנֵּה־זֶה מְלָאךְ נָגַע בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם

ו אֲכֹל: וַיָּבֵט וְהִנֵּה מֵרָאשְׁתּוֹ עֶגֶת רַעֲפִים וַעֲפָת מַיִם וַיֹּאכֵל
ז וַיִּשָּׁת וַיֵּשֶׁב וַיִּשְׁכַּב: וַיֵּשֶׁב מְלָאךְ הֵּהָּ שְׁמִית וַיַּגַּע־בּוֹ וַיֹּאמֶר

ח קוּם אֲכֹל כִּי רֵב מִמֶּךָ הִדְרָךְ: וַיִּקֶּם וַיֹּאכֵל וַיִּשְׁתָּה וַיֵּלֶךְ
בְּכַח־הָאֲכִילָה הֵהָּ אַרְבַּעַיִם יוֹם וְאַרְבַּעַיִם לַיְלָה עַד הָרִ

ט הָאֱלֹהִים חֹרֵב: וַיָּבֵא־שָׁם אֶל־הַמַּעֲרָה וַיֵּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דִבְר־
י הֵּהָּ אֱלֹיוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מַה־לְּךָ פֹּה אֱלֹהֵיוּ: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי

לֵהֵּהּ אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־
מִזְבְּחֶיךָ הָרִסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַּחֶרֶב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי

יא וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר צֵא וְעַמְדַת בְּהָרָ לִפְנֵי
הֵּהָּ וְהִנֵּה הֵּהָּ עֶבֶר וְרוּחַ גְּדוּלָּה וְחֹזֶק מִפְּרֹק הָרִים וּמִשְׁפָּר

יב סֹלַעַיִם לִפְנֵי הֵּהָּ לֹא בְרוּחַ הֵּהָּ: וְאַחֵר הָרוּחַ רָעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ
יג הֵּהָּ: וְאַחֵר הָרַעַשׁ אִישׁ לֹא בָאֵשׁ הֵּהָּ: וְאַחֵר הָאֵשׁ קוֹל

יד דְּמָמָה דָּקָה: וַיְהִי כִּשְׁמַע אֱלֹהֵיוּ וַיִּלֵּט פָּנָיו בְּאֲדָרְתּוֹ
וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמַּעֲרָה וְהִנֵּה אֱלֹיוּ קוֹל וַיֹּאמֶר מַה־לְּךָ

פֹּה אֱלֹהֵיוּ: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לֵהֵּהּ אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת
כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֶיךָ הָרִסוּ וְאֶת־

נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַּחֶרֶב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי
טו לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר הֵּהָּ אֱלֹיוּ לָךְ שׁוֹב לְדִרְכְּךָ

מִדְּבַרָּה דְּמִשְׁק וּבָאת וּמִשְׁחַת אֶת־חֹזְאֵל לַמֶּלֶךְ עַל־אֲרָם:
וְאֵת יְהוּא בֶן־נִמְשִׁי תִּמְשַׁח לַמֶּלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אֱלִישָׁע
בֶּן־שַׁפְטָן מֵאֵבֶל מַחֲזֵלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא תַּחְתִּיךָ: וְהָיָה הַנִּמְלֹט
מִמָּחָרֶב חֹזְאֵל יָמִית יְהוּא וְהַנִּמְלֹט מִמָּחָרֶב יְהוּא יָמִית אֱלִישָׁע:
וְהִשְׁאֲרֵתִי בְּיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַכְּרָפִים אֲשֶׁר לֹא־
כָּרְעוּ לַפֶּעַל וְכָל־הַפָּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 1-10 בקטע שלפניך.

(1) על פי פסוקים אלה, מהו הלך הרוח שאליו שרוי בו? בסס את דבריך על הכתוב.

(4 נקודות)

(2) הסבר שתי סיבות להלך רוח זה. בסס את דבריך על הכתוב. (8 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) בקטע שלפניך מלאך ה' פונה אל אליהו פעמיים ואומר לו לאכול.

מהו הדבר שהוסיף המלאך בפנייתו השנייה לאליהו, ומהי הסיבה לתוספת זו?

(4 נקודות)

(2) המילה "רב" מוזכרת בדברי אליהו בפסוק 4 ובפנייה השנייה של מלאך ה' לאליהו

בפסוק 7.

הסבר את משמעות המילה "רב" על פי הקשרה בכל אחד מן הפסוקים.

(4 נקודות)

ג. קרא פסוק 10 בקטע שלפניך.

(1) אליהו מאשים את העם בכמה מעשים חמורים. ציין שניים מהם. (3 נקודות)

(2) קרא פסוקים 15-18 בקטע שלפניך.

לדעתך, האם ה' מקבל את דברי ההאשמה של אליהו? הסבר, ובסס את דבריך על

הכתוב. (5 נקודות)

ד. ממחזור סיפורי אליהו נראה שאליו היה נביא קיצוני ובלתי מתפשר.

(1) על פי פסוקים 11-12, בדברי ה' מובעת ביקורת על התנהגות זו של אליהו.

הסבר קביעה זו. (4 נקודות)

(2) על פי פסוקים 11-14 בקטע שלפניך, האם הבין אליהו את הביקורת הזאת של ה'

ולמד ממנה? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

מלכים ב, ט"ו, 22-1

בשנת

א

עשרים ושבע שנה לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן-
 אמציה מלך יהודה: בן-שש עשרה שנה היה במלכו
 וחמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו יכליהו
 מירושלם: ויעש הישר בעיני ה' ככל אשר-עשה אמציהו
 אביו: רק הבמות לא-סרו עוד העם מזבחים ומקטרים
 בבמות: וינגע ה' את-המלך ויהי מצדע עד-יום מתו
 וישב בבית החפשיית ויתם בן-המלך על-הפית שפט את-
 עם הארץ: ויתר דברי עזריהו וכל-אשר עשה הלא-הם
 כתובים על-ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישכב עזריה
 עם-אבתיו ויקברו אתו עם-אבתיו בעיר דוד ומלך יותם בנו
 תחתיו: בשנת שלשים ושמנה שנה לעזריהו
 מלך יהודה מלך זכריהו בן-ירבעם על-ישראל בשמרון
 ששה חדשים: ויעש הרע בעיני ה' כאשר עשו אבתיו לא
 סר מחטאות ירבעם בן-נבט אשר החטיא את-ישראל:
 ויקשד עליו שלם בן-יבש ויכהו קבל-עם ומיתוהו ומלך
 תחתיו: ויתר דברי זכריה הנם כתובים על-ספר דברי הימים
 למלכי ישראל: הוא דבר-ה' אשר דבר אל-יהוא
 לאמר בני רביעים ישובו לך על-כסא ישראל ויהי-
 בן: שלום בן-יבש מלך בשנת שלשים ותשע
 שנה לעזיה מלך יהודה ומלך ירח-ימים בשמרון: ויעל
 מנחם בן-גדי מתרצה ויבא שמרון ויך את-שלום בן-יבש
 בשמרון ומיתוהו ומלך תחתיו: ויתר דברי שלום וקשרו
 אשר קשר הנם כתובים על-ספר דברי הימים למלכי
 ישראל: אז יכה מנחם את-תפסח ואת-כל-אשר-בה
 ואת-גבוליה מתרצה כי לא פתח ויך את כל-ההרותיה
 בקע: בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך
 יהודה מלך מנחם בן-גדי על-ישראל עשר שנים בשמרון:
 ויעש הרע בעיני ה' לא-סר מעל חטאות ירבעם בן-נבט

יט אֲשֶׁר־הֹחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל כָּל־יָמָיו: בָּא פֹל מֶלֶךְ־אֲשׁוּר עַל־
הָאָרֶץ וַיִּתֵּן מִנְחָם לְפֹל אֶלֶף כְּבֶר־כֶּסֶף לַהֲיוֹת יָדָיו אֹתוֹ
כ להחזיק הַמֶּמְלָכָה בִּידוֹ: וַיֵּצֵא מִנְחָם אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יִשְׂרָאֵל
עַל כָּל־גְּבוּרֵי הַחֵיל לַתֵּת לְמֶלֶךְ אֲשׁוּר חֲמִשִּׁים שָׁקֶלִים כֶּסֶף
כא לְאִישׁ אֶחָד וַיֵּשֶׁב מֶלֶךְ אֲשׁוּר וְלֹא־עָמַד שָׁם בָּאָרֶץ: וַיִּתֵּר
דְּבָרֵי מִנְחָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הַלְוָא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
כב דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב מִנְחָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ
פְּקַחִיה בְּנֹו תַחְתָּיו:

מלכים ב, ט"ו, 27-29

בשנת
כו חֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה מֶלֶךְ פָּקַח בֶּן־
כח רְמַלְיָהוּ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְרוֹן עֶשְׂרִים שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי
ה' לֹא סָר מִן־חַטָּאוֹת יָרֵבֶעַם בֶּן־נִבְטָאֵשׁ אֲשֶׁר הֹחֲטִיא אֶת־
כט יִשְׂרָאֵל: בְּיָמָי פָּקַח מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בָּא תְּגִלַּת פְּלֹאֶסֶר מֶלֶךְ
אֲשׁוּר וַיִּקַּח אֶת־עֵיזָן וְאֶת־אֲבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֶת־יָנוּחַ וְאֶת־
קָדֵשׁ וְאֶת־חֲצוֹר וְאֶת־הַגִּלְעָד וְאֶת־הַגִּלְיָאָה כָּל אֶרֶץ נַפְתָּלִי
וַיִּגְלַם אֲשׁוּרָה:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא)

ענה על סעיף א (חובה)

א. ירבעם בן נבט מוזכר בפסוק 9 ובפסוק 18, אף על פי שמלך כמאתיים שנה לפני שאירעו המאורעות המתוארים בפסוקים אלה. מהי התרומה של הזכרת ירבעם בפרק זה? הסבר. ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) בקטעים שלפניך יש סקירה של המלכים שמלכו בישראל וביהודה, ונאמר שבזמן שבישראל מלכו חמישה מלכים, ביהודה מלך אחד, עזריה / עוזיהו.

מהו הרעיון שההיסטוריוגרף מבקש להביע באמצעות סקירה זו? (4 נקודות)

(2) קרא את דברי ב' עודד ומ' קוכמן שלפניך:

...כשנצטרע [חלה בצרעת] עוזיהו (= עזריהו), שימשו יותם בנו ואחריו גם אחז נכדו שותפים במלוכה.

(ב' עודד, מ' קוכמן, **עולם התנ"ך**, מלכים ב)

הכתוב המקראי שלפניך אינו מזכיר במפורש שיותם ואחז היו שותפים במלוכה של עוזיהו.

כיצד אי-הזכרת מידע זה מחזקת את הרעיון שציננת בתת-סעיף (1)? הסבר.

(4 נקודות)

ג. קרא פסוקים 16, 19-20 שלפניך.

(1) בפסוק 16 מוזכרת העיר האשורית "תפסח". יש חוקרים המעדיפים לקרוא "תפוח"

(עיר בממלכת ישראל) במקום "תפסח".

הסבר מדוע הקריאה "תפוח" מציגה את מנחם באור שלילי מאוד.

(4 נקודות)

(2) מדוע האמור בפסוקים 19-20 יכול לשלול את הקריאה "תפסח"? (4 נקודות)

ד. קרא פסוקים 27-29 שלפניך.

(1) בימי פקח בן רמליהו התחיל השלב הראשון של חורבן ממלכת ישראל.

תאר שלב זה, ובסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

(2) קרא גם **מלכים ב**, י"ז, 6.

מהי השנה (הלועזית) שבה התרחש האירוע המתואר בפסוק זה? (3 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 8.

3. קרא ישעיה, א' / 1-9, 18-23.

ישעיה א' / 1-9

א חֲזוֹן יִשְׁעִיָּהוּ בֶן-אֲמוּץ אֲשֶׁר חָזָה עַל-יְהוּדָה וּירוּשָׁלַם בְּיָמֵי
 ב עֲזִיָּהוּ יוֹתָם אַחֲזִי יַחֲזַקְיָהוּ מַלְכֵי יְהוּדָה: שָׁמְעוּ שָׁמַיִם וְהָאָזְנוּ
 ג אָרֶץ כִּי הָיָה דְבַר בָּנִים גְּדֹלָתִי וְרוֹמְמָתִי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִּי: יָדַע
 שׂוֹר קָנְהוּ וַחֲמוֹר אָבוּס בַּעֲלֵיו יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עַמִּי לֹא
 ד הִתְבּוֹנֵן: הוּיָגוּ חֲטָא עִם כְּבֹד עוֹן זָרַע מְרַעִים בָּנִים מִשְׁחִיתִים
 ה עֲזְבוּ אֶת-הָנֶאֱצוּ אֶת-קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל נִזְרוּ אַחֲזֹר: עַל מָה
 ו תִּכּוּ עוֹד תּוֹסִיפוּ סָרָה כָּל-רֹאשׁ לַחֲלִי וְכָל-לֵבָב דָּוִי: מִכָּף-דָּגֹל
 וְעַד-רֹאשׁ אֵין-בּוֹ מִתָּם פָּצַע וַחֲבוּרָה וּמִכָּה טְרִיה לֹא-זָרוּ
 ז וְלֹא חִפְּשׁוּ וְלֹא רִכְכָּה בְּשִׁמּוֹן: אֲרָצְכֶם שִׁמְמָה עֲרִיכֶם שְׂרָפוֹת
 ח אֵשׁ אֲדַמְתֶּכֶם לִנְגֻדְכֶם זָרִים אֹכְלִים אֶתָּה וּשְׁמִמָּה כִּמְהַפֶּכֶת
 ט זָרִים: וְנוֹתָרָה בֶּת-צִיּוֹן כִּסֵּה בְכֹרֶם כְּמִלּוֹנָה בְּמִקְשָׁה כְּעִיר
 נִצּוּרָה: לוֹלִי הָיָה צְבָאוֹת הֹתִיר לָנוּ שְׂרִיד כְּמַעֲט כִּסְדִם
 הֵינּוּ לַעֲמֹדָה דְּמִינוּ:

ישעיה א' / 18-23

יח לְכוּ-נָא וְנוֹכַחָה יֹאמֶר הָיָה אִם-יְהִי
 חטאיכם כְּשֵׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ אִם-יֵאדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצִמְרֵי יְהִיוּ:
 יט אִם-תֵּאָבּוּ וּשְׁמַעְתֶּם טוֹב הָאָרֶץ תֹּאכְלוּ: וְאִם-תִּמְאֲנוּ
 כא וּמְרִיתֶם חֲרָב תֹּאכְלוּ כִּי פִי הָיָה דְבַר: אֵיכָּה
 הִיתָה לְזוֹנָה קְרִיה נֶאֱמָנָה מִלֵּאֲתִי מִשְׁפָּט צֶדֶק יִלֵּין בָּהּ וְעֵתָהּ
 כב מִרְצָחִים: כִּסְפָּךְ הִיָּה לְסִיגִים סִבְאָךְ מִהוֹל בְּמִים: שְׂרִיךְ
 סוֹדִים וַחֲבָרִי גִנְבִים כִּלּוּ אֹהֶב שְׂחָד וְרֹדֶף שְׁלֹמֹנִים יָתוֹם לֹא
 יִשְׁפָּטוּ וְרִיב אֲלֻמָּנָה לֹא-יָבוֹא אֲלֵיהֶם:

ענה על סעיף א (חובה).

א. בפסוקים 1-9 שלפניך נרמז על אירוע הרסני שהתרחש ביהודה בימי חזקיהו.

(1) מהו האירוע, ובאיזו שנה (לועזית) התרחש אירוע זה? (6 נקודות).

(2) על פי פסוקים 7-8, מה היו התוצאות של האירוע שהזכרת בתת-סעיף (1)?

(6 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. בפסוקים 2-3 שלפניך אלוהים טוען טענה קשה נגד העם.

(1) על פי פסוק 2, מהי טענה זו? (4 נקודות)

(2) ציין את אחד מן הדימויים המוזכרים בפסוק 3, והסבר כיצד הוא מדגיש את הטענה

שבפסוק 2.

(4 נקודות)

ג. קרא פסוקים 18-20 שלפניך.

(1) ה' מבטיח לעם שינוי. מהו שינוי זה? (4 נקודות)

(2) מהי הפעולה של העם שתאפשר את השינוי שצינת בתת-סעיף (1), ומהי הפעולה

שתמנע אותו? (4 נקודות)

ד. קרא פסוקים 21-23 שלפניך.

(1) בפסוקים אלה הנביא מבקר את המצב החברתי השורר ביהודה.

הבא מן הכתוב שתי דוגמאות למצב חברתי זה, והסבר אותן. (4 נקודות)

(2) קרא גם **מלכים ב**, י"ח, 5-6.

האם הביקורת של הנביא עולה בקנה אחד עם המסופר על תקופתו ב**מלכים ב**, י"ח,

5-6? נמק. (4 נקודות)

פרק שני — נושאי החובה (24 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 4-7 (לכל שאלה — 8 נקודות).

חוק

4. קרא דברים ו', 10-14.

וְהָיָה כִּי־יָבִי־אֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבֹתֶיךָ לֵאמֹר לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב לָתֵת לָךְ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבָת אֲשֶׁר לֹא־בִנְיָתָ: וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל־טוֹב אֲשֶׁר לֹא־מְלָאֲתָ וּבִרְת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־חִצְבֹּת בְּדָמִים וַיִּתֵּן אֲשֶׁר לֹא־נִטְעַת וְאִכְלָת וּשְׁבַעַת: הַשֹּׁמֵר לְךָ פָּת־שֹׁפֶת אֶת־ה' אֲשֶׁר הוֹצִיאָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: אֶת־ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבְשִׁמּוֹתֶיךָ תִשָּׁבַע: לֹא תִלְכֹּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֶיכֶם:

- א. מה הן שתי האזהרות שבפסוקים אלה? (3 נקודות)
 ב. הבא מן הקטע נימוק לכל אחת מן האזהרות, והסבר אותו. (5 נקודות)

חכמה

5. קרא איוב א', 6-12.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתִּיצֵב עַל־ה' וַיָּבֹא גַם־הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־הַשָּׁטָן מֵאֵין תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת־ה' וַיֹּאמֶר מִשּׁוֹט בָּאָרֶץ וּמִהֶתֵּלֶךְ בָּהּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־הַשָּׁטָן הֲשִׁמְתָּ לְבָבְךָ עַל־עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ תָּם וְיֹשֵׁר יָרָא אֱלֹהִים וְסָר מִרָע: וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת־ה' וַיֹּאמֶר הַחֲנֹס יָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים: הֲלֹא־אֲתָּ שָׁכַת בְּעָדוֹ וּבְעַד־בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מִסָּבִיב מַעֲשֵׂה יָדָיו בְּרִכָּת וּמִקְנֶהוּ פָּרִן בָּאָרֶץ: וְאוֹלַם שָׁלַח נָא יָדְךָ וְגַע בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ אִם־לֹא עַל־פְּנֶיךָ יִבְרָכְךָ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־הַשָּׁטָן הִנֵּה כָל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיָדְךָ רַק אֵלָיו אֶל־תִּשָּׁלַח יָדְךָ וַיֵּצֵא הַשָּׁטָן מִעַם פְּנֵי ה':

- א. הסבר את הטענה של השטן בנוגע ליראת האלוהים של איוב. בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
 ב. מה השטן מציע לעשות כדי להוכיח את טענתו? (4 נקודות)

נביאי אמת ושקר

6. קרא דברים י"ח, 18-22.

יח נְבִיאֵי אֱקִים לָהֶם מִקְרָב אֲחִיהֶם כְּמוֹךְ וְנִתְּתִי דְבָרִי
 יט בְּפִיו וְדִבֶּר אֱלֹהִים אֶת כָּל-אֲשֶׁר אֶצְוֶנוּ: וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר
 לא־יִשְׁמַע אֶל-דִּבְרֵי אֲשֶׁר יִדְבֹּר בְּשֵׁמִי אֲנֹכִי אֲדַרֵּשׁ מֵעַמּוֹ:
 כ אֲךְ הַנְּבִיא אֲשֶׁר יִזְדֹּךְ לְדִבֶּר דְּבָר בְּשֵׁמִי אֶת אֲשֶׁר לֹא-צִוִּיתִיו
 לדִּבֹּר וְאֲשֶׁר יִדְבֹּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמַת הַנְּבִיא הַהוּא:
 כא וְכִי תֹאמַר בְּלִבְּכֶךָ אֵיכָה נִדְּעַ אֶת-הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-דִבְּרוּ
 כב ה': אֲשֶׁר יִדְבֹּר הַנְּבִיא בְּשֵׁם ה': וְלֹא-יְהִיָּה הַדְּבָר וְלֹא
 יבֹא הוּא הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-דִבְּרוּ ה': בְּזֶדוֹן דִּבְּרוּ הַנְּבִיא לֹא
 תִּגּוֹר מִפָּנָיו:

א. על פי פסוקים 18-20, מהו ההבדל בין נביא אמת לנביא שקר? בסס את דבריך על הכתוב.

(3 נקודות)

ב. (1) על פי פסוקים 21-22, מהו הקריטריון שעל פיו אפשר לדעת אם נבואה היא

נבואת שקר? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

(2) מהו החיסרון של קריטריון זה? (3 נקודות)

תגובות לחורבן ושיבת ציון

7. קרא ישעיה מ', 3-5.

ג קוֹל קוֹרֵא בְּמִדְבָּר פָּנָיו דֶּרֶךְ ה':
 ד יִשְׁרֹוּ בַּעֲרֵבָה מְסֻלָּה לֵאלֹהֵינוּ: כָּל-גֵּיא יִנְשָׂא וְכָל-הָר וְגִבְעָה
 ה יִשְׁפְּלוּ וְהִיא הָעֵקֶב לְמִישׁוֹר וְהָרָכְסִים לְבִקְעָה: וְנִגְלָה כְבוֹד
 ה' וְרָאוּ כָל-בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי ה' דִּבֶּר:

הנביא מתאר שינוי שיחול בטבע.

א. מהו שינוי זה? (4 נקודות)

ב. קרא גם ישעיה, מ"ח, 20: "צאו מבבל בָּרְחוּ מִכַּשְׁדִּים."

על פי פסוק זה, מהי המטרה של הנביא בתיאור השינוי שיחול בטבע? (4 נקודות)

פרק שלישי — נושאי ההרחבה (8 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 8-9 (8 נקודות).

נביאי אמת ושקר

8. קרא מלכים א, כ"ב, 13-18.

וְהַמֶּלֶךְ יִג
אֲשֶׁר-הָלַךְ לִקְרֹא מִיְכִיָּהוּ דָּבָר אֱלֹהִים לְאֹמֹר הִנֵּה-נָא דְבָרִי
הַנְּבִיאִים פֶּה-אֶחָד טוֹב אֶל-הַמֶּלֶךְ יְהִי-נָא דְבָרִיךָ כְּדָבָר אֶחָד
יֵד מֵהֶם וְדִבְרַת טוֹב: וַיֹּאמֶר מִיְכִיָּהוּ חִי-הֵאָּהָּ כִּי אֶת-אֲשֶׁר יֹאמַר
טו הֵאָּהָּ אֵלֵי אֶתוֹ אֲדַבֵּר: וַיָּבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֱלֹהִים
מִיְכִיָּהוּ הִנֵּלֶךְ אֶל-דְּרֹמָת גִּלְעָד לְמַלְחָמָה אֲסִנְחָדֵל וַיֹּאמֶר
טו אֱלֹהִים עֲלֶיהָ וְהִצִּלָּח וְנָתַן הֵאָּהָּ בְּיַד הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ
עַד-כִּמָּה פַעַמִּים אֲנִי מִשְׁבִּיעְךָ אֲשֶׁר לֹא-תִדְבֹר אֵלַי רֶקֶת
יֵד אֱמֶת בְּשֵׁם הֵאָּהָּ: וַיֹּאמֶר רֵאִיתִי אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל נִפְצָיִם אֶל-
הַהָרִים כְּצֶאֱזָן אֲשֶׁר אֵין-לָהֶם רֹעַה וַיֹּאמֶר הֵאָּהָּ לֹא-אֲדַנִּים
יח לְאֵלֶּהָ יֵשׁוּבוּ אִישׁ-לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶל-
יְהוֹשָׁפָט הֲלֹא אִמַּרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא-יִתְּנָבֵא עָלַי טוֹב כִּי אֲסַדֵּעַ:

בפסוקים 15-18 בקטע שלפניך יש ביקורת מרומזת על יחסו של מלך ישראל לדברי נבואה.

הסבר את הביקורת, ובסס אותה על הכתוב.

/המשך בעמוד 13/

תגובות לחורבן ושיבת ציון

9. קרא יחזקאל, ל"ה, 1-14.

א הִיִּתָּה עָלַי יְד־ה' וַיּוֹצִיאֵנִי בְרוּחַ ה' וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה
 ב וְהָיָא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: וְהֶעֱבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב וְהִנֵּה
 ג רַבּוֹת מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי
 ד בֶּן־אָדָם הִתְחַיֵּינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַר אֲדֹנָי ה' אַתָּה
 ה יָדַעְתָּ: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנֵּבֵא עַל־הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 ו הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שְׁמָעוּ דְּבַר־ה': כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה'
 ו לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
 ז עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהֶעֱלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרְמָתִי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
 ח בָּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי ה': וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
 ט וַיְהִי־קוֹל כֹּה־נִבְאֹי וְהִנֵּה־דָעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל־
 עֶצָמוֹ: וָרָאִיתִי וְהִנֵּה־עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עֲלֵה וּיקָרֶם עֲלֵיהֶם
 עוֹר מִלְּמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנֵּבֵא אֶל־הָרוּחַ
 הַנִּבְאָ בֶּן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ כֹּה־אָמַר ו אֲדֹנָי ה'
 מֵאֲרָבַע רוּחוֹת בָּאִי הָרוּחַ וּפְחִי בִּהְרוּגִים הָאֵלֶּה וַיַּחֲיוּ:
 י וְהִנֵּבֵאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַתָּבוֹאוּ בָּהֶם הָרוּחַ וַיַּחֲיוּ וַיַּעֲמֵדּוּ עַל־
 יא רַגְלֵיהֶם חֵל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת
 הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֲמַרִים יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
 יב וְאִבְדָּה תִּקּוּתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנֵּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־
 אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהֶעֱלֵיתִי
 אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל־אֲדֹמַת יִשְׂרָאֵל:
 יג וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי ה' בִּפְתֹּחַי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהֶעֱלֵיתִי אֶתְכֶם
 יד מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם
 עַל־אֲדֹמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי ה' דְּבַרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נֹאס־
 ה':

בחזון העצמות היבשות שלפניך הנביא יחזקאל מעודד את העם במצוקותיו.

הסבר את המצוקה של העם ואת דברי העידוד של הנביא.

בסס את דבריך על הכתוב.

פרק רביעי — קטע שלא נלמד (12 נקודות)

ענה על שאלה 10 חובה ועל שתיים מן השאלות 11-13 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא יהושע, ט' 18-1.

וְיִהְיֶה כְּשִׁמְעֶ

א

כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן בְּהָר וּבְשִׁפְלָהּ וּבְכָל חוֹף הַיָּם

הַגָּדוֹל אֶל־מֹל הַלְּבָנוֹן הַחֲתִי וְהָאֲמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי

וְהַיְבוֹסִי: וַיִּתְּקֵבְצוּ יַחְדָּו לַהֲלָחֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־יִשְׂרָאֵל פֶּה

אֶחָד: וַיִּשְׁבִּי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה

יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלָעִי: וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵמָּה בְּעֶרְמָהּ וַיָּלְכוּ וַיִּצְטִירוּ

וַיִּקְחוּ שָׁקִים פְּלִים לַחֲמוּרֵיהֶם וְנֹאדוֹת יַיִן פְּלִים וּמִבְּקָעִים

וּמִצָּדְרִים: וַנַּעֲלוֹת פָּלוֹת וּמִטְּלָאֵת בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׁלֹמוֹת פָּלוֹת

עֲלֵיהֶם וְכָל לֶחֶם צִידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקְדָּים: וַיָּלְכוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ

אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגָּלְגָל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ

רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה בְּרַתּוּ־לָנוּ בְּרִית: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל

אֶל־הַחִוִּי אוּלֵי בִקְרָבִי אַתָּה יוֹשֵׁב וְאֵיךְ אֲכַרֹּת־לָךְ בְּרִית:

וַיֹּאמֶר
אֲכַרֹּת־

וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנַחְנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי

אַתֶּם וּמֵאֵיזֶן תִּבָּאוּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ

עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ שָׁמְעוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר

עָשָׂה בְּמִצְרַיִם: וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לְשָׁנִי מִלְכִּי הָאֲמֹרִי

אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן מֶלֶךְ חֲשָׁבֹן וְלָעֹג מֶלֶךְ־הַבְּשָׁן

אֲשֶׁר בְּעִשְׂתָּרוֹת: וַיֹּאמְרוּ אֵלָינוּ זָקִינֵינוּ וְכָל־יֹשְׁבֵי אֶרְצֵנוּ

לֵאמֹר קָחוּ בְיָדְכֶם צִידָה לַדֶּרֶךְ וּלְכוּ לִקְרֹאתֶם וַאֲמַרְתֶּם

אֲלֵיהֶם עֲבָדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה בְּרַתּוּ־לָנוּ בְּרִית: זֶה לַחֲמֵנוּ

חֵם הַצִּטִּיִּדְנוּ אֹתוֹ מִבְּתֵינוּ בְּיוֹם צֹאֲתָנוּ לְלַכֵּת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה

הִנֵּה יָבֵשׁ וְהִיא נִקְדָּים: וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מְלֹאנוּ

חֲדָשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקְּעוּ וְאֵלֶּה שְׁלֹמוֹתֵינוּ וַנַּעֲלִינוּ בְּלוֹ מִרֵּב

הַדֶּרֶךְ מְאֹד: וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצִּידָם וְאֶת־פִּי ה' לֹא שָׁאֲלוּ:

וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שְׁלוֹם וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית לְחַיֹּתָם וַיִּשְׁבְּעוּ

לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה: וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרֵי אֲשֶׁר־

כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי-קָרְבִּים הֵם אֵלָיו וּבִקְרָבוֹ הֵם
יֹשְׁבִים: וַיִּסְעוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל-עֲרִיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וְעֲרִיהֶם גִּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה וּבֵאֵרוֹת וְקָרִית יַעֲרִים: וְלֹא הָפוּם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי-נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה בַּה' אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּלְנוּ כָּל-הָעֵדָה עַל-הַנְּשִׂאִים:

ענה על שאלה 10 (חובה)

10. מהו ההבדל בין ההתנהגות של הגבעונים כלפי בני ישראל ובין ההתנהגות של שאר עמי כנען כלפי בני ישראל? בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על שתיים מן השאלות 11-13.

11. הגבעונים הצטיידו בציד מיוחד כדי לבצע את מזימתם. כתוב פריט אחד שהצטיידו בו, ותאר כיצד עזר להם פריט זה במזימתם.

12. קרא פסוק 7 שלפניך וגם **דברים**, כ', 16-18.

הסבר מדוע תחילה היססו אנשי ישראל לכרות ברית עם הגבעונים. בסס את דבריך על הנאמר ב**דברים**, כ', 16-18.

13. קרא פסוקים 14-15 בקטע שלפניך.

בפסוקים אלה יש ביקורת מפורשת על הברית שנכרתה עם הגבעונים. הסבר את הביקורת.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך